

CITATELJI! Prosim, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina splošnega povišja list Vaše socijalne imeti naročnino.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 46 — Štev. 46

NEW YORK, TUESDAY, MARCH 7, 1944 — TOREK, 7. MARCA, 1944

VOLUME LII. — LETNIK LII.

RUSI OB PROGI ODESA—LVOV

Prva ukrajinska armada je razbila velevažno Odesa-Lvov železnico na razdaljo 20 milj in napredovala 19 milj. — Po tej železnici so bile pošiljane vse vojaške potrebščine nemškim armadam ob Dnjepru v južni Ukrajini.

Maršal Grigorij K. Žukov potiska Nemce nazaj posebno na štirih krajih svoje 200 milj dolge fronte in je tretji dan ofenzive osvobodil nad 200 mest, trgov in vasi. V teh bojih je bilo ubitih nad 15.000 Nemcev, nad 3000 pa jih je bilo vjetih. Rusi so se približali Tarnopolu, kjer se steka pet železnic, na razdaljo 11 milj in 16 milj do Proskurova, ki je ravno tako važno križišče ob isti železnici. Med tema dvema mestoma so Rusi prebili zadnjo dvotirno železnico v južni Rusiji, ki se še nahaja v nemških rokah.

Nemško vrhovno poveljstvo je naznanilo, da so Rusi pričeli novo ofenzivo z 225.000 možni infaanterije in z 240 tanki okoli Zvenigorodka ob srednjem toku Dnjepra in so prebili nemško črto. Berlin pravi, da je cela 330 milj dolga fronta med Dubom na Poljskem in Kirovoga dom, jugovzhodno od Zvenigorodka v ognju. Moskva pa te vesti še ni potrdila.

Včeraj je rdeča armada zavzela železniško križišče Volodisk in Vojdovke, 11 milj jugovzhodno od Volodiska ter Nakeviče, 20 milj vzhodno od Volodiska ter 16 milj zapadno od Proskurova. Nedaleč od Volodiska je rdeča armada celo napredovala dve miljii onstran železnice ter zavzela Lovovo. Pri Vojtovkem in Narkevičih so Rusi oddaljili od rumunske meje še 60 milj.

Ako Rusi zavzamejo Tarnopol ali Proskurov, bo Nemcem odvzetih 100 milj enotirne železnice, ki se južno od teh mest zveže z Odesa-Lvov železnico ter bodo prisiljeni umakniti se do Černautija na Rumunskem (do Černovic v Bukovini), 86 milj južno od Tarnopola, do prihodnje železnice, ki prihaja iz osrednje Evrope do Dnjepra. Ta železnica ima velike vijuge in se vije čez rumunske gore.

Moskovska poročila pravijo, da se blijejo najljutejši boji v zapadni Ukrajini, ki jo preprežajo reke in potoki. Vichyski radio, ki ga kontrolirajo Nemci, priznava, da nemški odpor proti ruskim napadom pojmlje, medtem ko nemško vrhovno poveljstvo naznanja, da postajajo vsled ruskega močnega prodiranja boji vedno hušji.

Moskva poroča, da je bilo v sedmih večjih ruskih zimskih ofenzivah ubitih 302.000 Nemcev, 32.400 pa jih je bilo vjetih. V istem času so Rusi razbili 203 tanke, 250 topov in nad 2000 trukov, zaplenili pa 170 tankov, 202 topa in nad 1000 trukov.

Medtem ko poročajo Nemci, da so Rusi v ofenzivi na več krajih, omenjajo Rusi poleg bojev na Poljskem samo še boje ob Narvi v Estoniji, kjer so Rusi napadli nekó močno sovražno postojanko in pobili 300 Nemcev, na nekem drugem kraju pa je bilo poginanih v beg 1000 Nemcev.

Poročilo iz Berlina priznava, da so na nekem kraju fronte pri Pskovu Rusi napredovali in ravno tako v predelu okoli Kriveza Roga v Ukrajini.

Najboljše divizije, med njimi Hermann Goeringova divizija, ki so bile določene, da takoj odidejo v Francijo, kadar bi prišel zavezniški vpad, so sedaj zapletene v najhujše boje okoli Anzio in so dosedaj še pretrpele velikanske izgube, zlasti v treh zadnjih napadih, s katerimi so Nemci skušali vreči zavezniško armado v morje.

Nek ameriški častnik, ki je pobegnil Nemcem, je povedal: "Videl sem nemška trupla kot v skladovnicah in kopali so skupni grob za vse."

Nemci so mislili, da bodo mogli italijansko fronto držati z drugovrstnimi četami, najboljši se čete pa bi bile poslale v Francijo. Goeringova divizija je že bila pripravljena, da se odpelje v Francijo, ko so zavezniški vpadli južno od Rima, narkar so morali Nemci svoj načrt premeniti in Goeringova divizija je bila poslana v Italijo. Na obeh italijanskih frontah imajo Nemci 19 divizij in samo južno od Rima jih je deset.

Jugoslovani dobili oljni tanker.

Malta, 6. marca. — Ameriški oljni tanker Ohio je bil danes izročen jugoslovanski mornarici.

Jugoslovanski poslanik v Kanadi odstopil

Kot pravi poročilo iz Ottawe v Kanadi, je jugoslovanski poslanik dr. Izidor Cankar včeraj naznanil, da je odstopil s poslaniškega mesta, ker se ne strinja s politiko sedanje jugoslovanske vlade.

Dr. Cankar je prišel v Ottawa v maju leta 1942 iz Argentine, kjer je zastopal svojo dolžnost od leta 1936. Nedavno je pred Kanadsko zemljepisno družbo imel govor, v katerem je rekel, da mora Jugoslavija iz svojih zemljepisnih razlogov ostati v prijateljskih odnosih s Sovjetsko unijo, kakor tudi z Anglijo in Združenimi državami.

Njegovi nazori pa niso bili v skladu z nazori jugoslovanske vlade v Kairi in dr. Cankar je po govoru premierja Churchilla, ki je rekel, da Anglija in Združene države podpirajo maršala Tita, čutil za svojo dolžnost, da odstopi.

Jugoslovanska vlada je njegovo odstop sprejela 3. marca in ga razvezala njegovih dolžnosti.

Nadaljno poročilo o resignaciji dr. Cankarja pravi, da je jugoslovanski minister za Kanado skušal resignirati meseca februarja, toda ista ni bila vzeta na znanje, narkar je vložil drugo, ki je bila te dni vzeta na znanje in je bil zaeno odpuščen, ali boljše razbremenjen, kot poslanik zamejne jugoslovanske vlade v Kanadi.

"Jaz ne morem služiti interesom svoje domovine po svojem prepričanju ter stališču in obenem ostati lojalen svoji zamejni vladi v vršenju svojih dolžnosti," je izjavil dr. Cankar.

Tudi ambasador Simić v Moskvi proti Mihajloviću

London, 2. marca. (ONA) — Nasprotniki jugoslovanske vlade v izgnanstvu so prepričani, da se razpadanje tega režima nadaljuje, ter si ravno s tem razlagajo poročilo, da je jugoslovanski ambasador v Moskvi, Simić, naslovil v javnosti ostro kritiko napram Mihajloviću. Nadaljevanje na 4. strani.

Partizani zadajajo Nemcem hude udarce v raznih krajih

London, 3. marca. — Radijski komunikacije o bojih v Jugoslaviji navajajo, da se v Sloveniji nadaljujejo ljute bitke. V teku 14 dni je 30. divizija pobila 500 nemških vojakov. Trideset nemških vojakov je bilo zajetih. Ena edinica te divizije je tudi zajela precej orožja in vojnega materiala.

Ena brigada boreča se v Sloveniji je v bitki 28. februarja pobila 260 Nemcev. Proti tej brigadi se je borilo več nemških kolon, katerih napade je sama odbijala.

Pri Novem mestu je bila tokom bojev poražena nemška kolona. Pobitih je bilo sto Nemcev. Zajetega je bilo tudi precej materiala.

BOJI V BOSNI

Na cesti med Bihaćem in Kninom so partizanske čete napadle nemško kolono ter pobile 125 nemških vojakov. Razdejanih in uničenih je bilo tudi 15 motornih vozil in en tank. Partizani so zajeli tu precej vojnega materiala.

Na Hrvaškem so osvobodile čete zavzele železniško postajo na progi med Zagrebom in Karlovaom ter pri tem popol-

noma uničile sovražno garnizijo. Pri Našici je bil razstreljen most in vlak na progi pri Dolni in Mihajlaču je bil pogin v zrak. Dve lokomotive in več vozov je bilo uničenih.

London, 4. marca. — Bojevanje v Hercegovini se je poostriilo in partizanske čete so zavzele kraj Lastvo, ki leži 20 milj vzhodno od Dubrovnika. Nemški poiskus prodrati proti Kalinovku, kakih trideset milj od Sarajeva, je bil zlomljen, kakor poroča radio Svobodna Jugoslavija.

Ko so partizani zavzeli Lastvo, za katero so se borili s sovražnikom na nož, so udarili naprej skozi Trebinjsko predelje proti obrežnim postojankam, katere hočejo atrditi.

Naciji so bili vrženi iz Kalinovka in partizanske edince so zajele vse zaloge, ki jih Nemci niso imeli časa uničiti pred umikom.

Železniška proga med Banjalukom, kjer imajo naciji svoje poveljstvo 2. tančnega kora, ter Omarko, je bila uničena po partizanskih edincih oddelka Kušara.

Ali bo Kotor postal ruska baza?

Berlinski propagandisti so preteklo nedeljo z nekim zadoščanjem poročali o naznanilu predsednika Roosevelta, da bo Rusija dobila približno eno tretjino predane italijanske pomorske flotile. Nemški radijski govorniki so to naznanilo predsednika tolmačili tako, kot da bo Rusija imela poslej pristop do Sredozemskega morja, kar bo na kvar Angliji.

Prispevek k Rdečemu Križu je dar iz srca!

Eno tozadevno poročilo podano po nemški D. N. B. in kreditirano depesi iz Lizbone, se je glasilo, da se govori o dogovoru med Titom in Moskvo, pot katerem bi dobila Sovjetska Rusija jugoslovansko pristanišče Kotor, kot svoj stalni pristan na Jadranu, kjer bi imela svojo mornariško kazo.

Nemški radio je dejal, da to poročilo sicer še ni uradno potrjeno, toda eno je gotovo in to je, da Italijani smatrajo tako možnost vzpostavljenja ruske baze na Jadranu, kot resno ogrožanje italijanskih interesov na morju in drugače. Italijani menda gledajo na stvar z vidika sedanjega položaja, ko je Turčija nevtralna in gotovo ne bo prepustila italijanskih ladij, da bi bile prepeljane v Črno morje, kjer bi jih mogli Rusi rabiti. Ako Rusi ne morejo dobiti teh ladij v vodovje Črnega morja, menijo Italijani, tedaj je logičen zaključek, da bodo te ladje uporabljali na Sredozemskem morju.

Neki drugi radijski komentator je razlagal po radiju, da je Rooseveltovo naznanilo do sprotnosti Italiji v Sredozemskem morju, ker je hotela sama glo-Američani vstreti Kremlu.

Važno naznanilo!

Pod tem naslovom smo 28. februarja v našem listu objavili naznanilo Mr. Louis Adamica, da NURRA potrebuje sposobne osebe in da naj se vsakdo, ki se čuti sposobnega, prikladi na naslov Louis Adamica, Milford, N. J.

Nekaj dni zatem smo prejeli od Mr. Herberta H. Lehmana, načelnika urada UNRRA pisimo, v katerem nam sporoča, da njegov urad nikomur ni dal pravice iskati delavcev za ta urad. Lehman pravi, da se naj vsakdo, ki bi hotel prevzeti kakó delo pri UNRRA, prikladi na naslov: United Nations Relief and Rehabilitation Administration, 1734 New York Ave., Washington, D. C.

Danes pa smo o dMr. Adamici prejeli brzojavko naslednje vsebine:

"Glas Naroda":

Prosim, objavite na prvi strani naslednje:

"V uradu UNRRA, ki zbira pomožne skupine za različne dežele, vključno Jugoslavijo, je bilo nekaj izpremenb v uradništvu. Novi ravnatelj prosi, da

Ljubljanski škof proti partizanom

"Ameriška Domovina" je v svoji številki z dne 2. marca prinesla naslednje poročilo:

Ljubljanski škof dr. Rožman je v svojem letošnjem pastirskem listu za ljubljansko škofijo med drugim obsodil tudi komunizem s sledečimi besedami:

"Glasno moram iznova zaklicati, naj se zapeljani vrnejo nazaj na pravo pot in rešijo sami sebe pred pogubo. Naj pride nad me, kar mi groze; naj me raztrga na kosce, kot pravijo, da me bodo; naj me živega sežge na grmadi na glavnem trgu v Ljubljani, kot se ustijo nekateri komunistične ženske, — kljub vsemu temu ne bom nehaj zabičevati nauka, da je komunizem strašno zlo in največja nesreča našega naroda."

Velik napad na Berlin

Okoli 800 ameriških velikih bombnikov, katere so spremljali napadalni aeroplani, se je probilo skozi nemške napadalne aeroplane in 30 minut bombardiralo Berlin ob belem dnevu.

V zraku se je vnela največja bitka, ki je bila raztegnjena na 15 milj.

Poveljnik prve letelce trdnjave, ki se je vrnila, je rekel, da je bil Berlin podoben peklu.

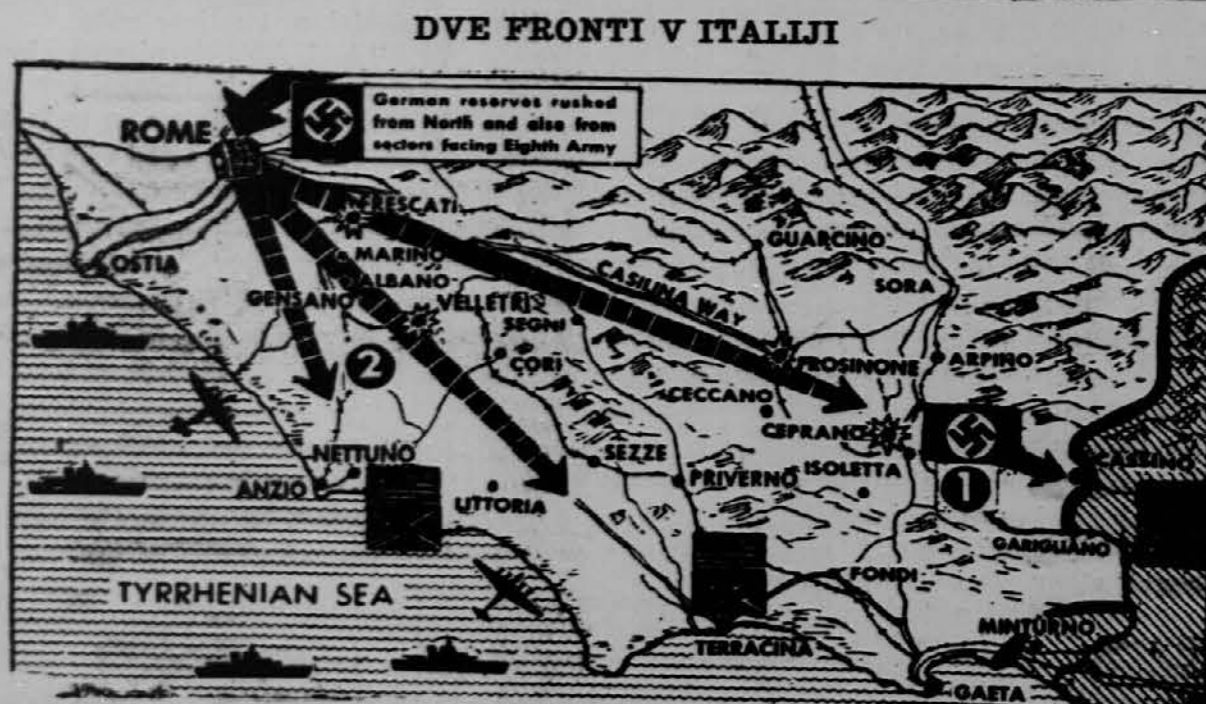
naj vsi oni, ki bi želeli kako mesto v jugoslovanski pomožni organizaciji, pišejo uravnost na urad in ne meni. Naslov je Personnel Director, United Nations Relief and Rehabilitation Administration, 1734 New York Avenue, Washington, D. C. Vsa pisma, ki sem jih doslej prejel, sem poslal na ta urad. — Louis Adamie."

DVOJE PRISTANIŠČ OB JADRANU

Na gorenji sliki je Boka Kotorska, ki je bila izbrana za luko, v kateri bodo imele svoj stan italijanske bojne ladje, ki jih bo dobila Rusija. Kotor je dobro po naravi zavarovan ima lahko v njegovem pristanišču zavetje največja morna rca. Spodaj je biser ob Jadranu — Dubrovnik.

Komentator je tekem svojega izvajanja kvotiral berlinski list "Lokal Anzeiger", ki je zapisal, da je Britanija vedno nasprotovala Italiji v Sredozemskem morju, ker je hotela sama ineti neomejeno pravico na vodovju Sredozemlja. Churchillova vojna je dejal omenjeni list, pa je položaj znatno spremenila in tako ne kaže Angliji drugega, kot to, da izroči kontrolo nad Sredozemskim morjem Sovjetom.

Gorenji zemljevid kaže dve fronti v Italiji. — S številko 1 je označena fronta pri Cassinu; št. 2. pa oporišče pri Anziu, Nettunu in Lattoriji južno od Rima.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavonic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Baker, President; Ignace Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$7. Advertisements on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENO DRŽAVO IN KANADO:
\$7.--; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.--.

"Glas Naroda" lahja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.
"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1243

BORBA ZA PSKOV

Generala Góvorov in Mereckov, ki se že dolgo prizadevata, da bi se polastila Pskova, gotovo večkrat pomislita v preteklosti na zgodovino Pskova. In sedanja borba za Pskov bo znana v zgodovini pod imenom: druga bitka za Pskov, ali boljše: druga bitka za Pejpuško jezero, ali Čudskoje Ozoro, kakor jezero nazivljajo Rusi.

Pred 702 letoma je Aleksander Nevski bil v vojni s tevtonskimi knezi, ki so šli proti zapadu in vnela se je bitka na zamrznjenem Čudskojem jezeru.

Vsak ruski otrok se uči v zgodovini o veliki zmagi Aleksandra Nevškega, zapadni svet pa o tem ne ve skoro ničesar, razen zgodovinarjev. Pa ta bitka na ledu jezera je bila najbolj odločilna bitka v svetovni zgodovini.

Ako bi bili Rusi to bitko izgubili, bi bil potek zgodovine popolnoma drugačen. Najbrže danes ne bi bilo Rusije.

Prva bitka za Pejpuško jezero se je bila 5. aprila, leta 1242. Medtem ko je bil njen izid jasen in odločen, je bila posledica zapletena in političnega ozadja.

Sredi 13. stoletja so veljanske tatarske in mongolske tolpe pod vodstvom kana Batu, vunka Džengiskana, vpadle v Rusijo od vzhoda, požigali so mesta in vasi in morili prebivalstvo.

Toda Tatarji in Mongoli niso bili edini sovražniki Rusije, temveč so bili tudi mnogi nemški viteški redovi.

Livonski viteški red je bil ustanovljen s prav posebnim namenom zavzeti Vel. Novgorod, ki je bil bogat na lesu, bakru in kožuvinah. In nemški vitezi so mislili, da bodo imeli z Rusi lahko delo, ker so bili oslajeni vsled mongolskega vpadu.

Vitezi so se zanašali na svojo vojskovno izvežbanost, na svoje težke oklepe, na svoje nepremagljive formacije v bitki. Te formacije so imele podobo ježa, ako ga gledamo od zgoraj: oklep proti oklepu, šlem proti šlemu, ščit proti ščitu in sulice so iz te formacije štrlele kot bodice iz ježa.

Rusi so vedeli, kaj prihtaja. Za svojega voditelja so si izbrali kneza Aleksandra Juroslaviča, ki se je izvežbal v vojevanju v vojski svojega očeta Jaroslava Vsevolodoviča.

Z 18 leti je imel Aleksander že svojo vojsko in leta 1240, ko mu je bilo 20 let, so vpadi Švedi, katere je vodil Birger, zet švedskega kralja.

Aleksander je potolohlazil mongolskega kana, da ga ni več nadlegoval, s tem, da mu je točno plačeval tribut in se je z vso vojsko vrnil na Birgerja, ki ga je ubil s svojo roko. To se je dogodilo ob Novi 15. julija, leta 1240 in od tedaj se ga je oprijelo ime Aleksander Nevski. Švedi, ko so izgubili svojega poveljnika, so odšli.

Livonski knezi so se posmehovali švedskemu porazu in si mislili, da se njim kaj takega ne more pripetiti. Začgali so Pskov; njemike so pobili ali pa so jih poslali v Nemčijo, da delajo za kuzce, kot sedaj dela Hitler z njemiki. Naslednjega leta je padla Luga; Novgorod je bil v nevarnosti.

Veliki mojster Livonskega reda Herman von Balk si je izbral Pskov za svoj glavni stan in trdnjavo in če bi hoteli Rusi preprečiti zavzetje Novgoroda, bi morali najprej zavzeti Pskov. Napad naravnost na mesto bi za Ruse pomenil samomor, zato je bilo treba prenesti bitko na kak drug kraj.

Aleksander se je odločil, da se ne bo bojeval ob bregu jezera, ki je bilo močvirno in poraščeno z gozdovi in grmovjem, kar bi oviralo bojevanje, ter je vodil svojo vojsko na led na južnem delu Pejpuškega jezera, ki ga Rusi imenujejo Čudskoje jezero.

Aleksander je najprej svojo vojsko peljal čez jezero, pa se je zopet vrnil na vzhodni breg in se postavil v bojno vrsto blizu kraja, kjer se reka Uzen izliva v jezero.

Vitezi so napadli v stisnjeni ježevi formaciji z močnimi oklepi in tudi danes se imenujejo tako pri Nemcih kot pri Rusih oklepne divizije. Rusi so stali v polkrogu in vitezi so vdarili v sredino. Rusi so imeli težke izgube, kajti bili so slabše oboroženi, dasi so bili po številu v premoči. Ko pa so se zaletavali oklepi, je ruska kavalerija vdarila z desnega krila in prišla nemškim najemnikom za hrbet in jih pobila s sulicami, moči in puščami. Rusi so "ježa", ki se ni mogel obrniti, naglo obkolili in zamašili vsako vrzel za beg. Toliko železa pa je bilo preveč: led se je vdrl in v vodo so se ponajveč pogrezli vitezi in konji, medtem ko so se najemniki, ki so imeli mnogo lažje oklepe, zdržali na ledu. Bežeče, Nemce so Rusi nasledovali, jih mnogo pobili in 50 se jih je slednjič podalo. In tedaj je Aleksander ujetnikom rekel:

"Gostje lahko pridejo brez strahu v Rusijo; kdor pa pride z mečem, bo poginil od meča."

Sedanja bitka, to je druga bitka za Pskov je v marsičem podobna prvi bitki.

Generala Góvorov in Mereckov sta združena v drugi bitki in sta v sredo prekorajčila jezero. Kraj je isti in junstvo rdeče armade je isto, kot je bilo junstvo Aleksandrova armade. Izid druge bitke za Pskov je jasen — ZMAGA!

PRISPEVAJTE V VOJNI FOND LDEČEGA KRIŽA
ZA 1944. LETO!

ANGLEŠKI PREMIER POVELICAL VLOGO PARTIZANOV

Jugoslavija se ni nikdar užívala v svetu tolikega ugleda, kakor danes. Njena vloga na svetovni pozornici ni bila še nikoli vplivnejša. Ugled Jugoslavije v svetu je dosegel zadnje čase svoj višek in slednji jugoslovanski Amerikane je lahko popravici ponosen nad junaskimi čini svojih bratov v starem kraju, kateri so si stekli priznanje in pohvalo vodilnih osebnosti sveta. Danes se smatra jugoslovanska osvobodilna vojska za eno najodličnejših vojaških sil v taboru združenih narodov, a njen genijalni vodja, maršal Tito je priznan, kot eden od največjih političnih in vojaških vodij te vojne. Najvišja potrditev tega naziranja je prišla pred kratkim iz ust enega od prvakov združenih narodov.

Angleški ministrski predsednik Churchill je v svoje zadnjem govoru pred angleškim parlamentom dne 22. februarja 1944, posvetil precejšnji del tega govora Jugoslaviji. V svojem pregledu dogodkov je premier Churchill obvestil svoje poslušalce in angleški narod o razvoju borbe v Jugoslaviji. Podčrtal je ogromni doprinos borbe jugoslovanskih partizanov, katerih niso mogle zatreti in upogniti najhujše osvete nemških osvobodilcev. Njihovo geslo: "Svoboda ali smrt!" je triumfalno nad največjimi zaprekami. Vzlie najstrašnejšim žrtvam so jugoslovanski partizani zadali sovražniku hude udarce in tekoni borbe rodoljubov za osvobodjenje so bile in so nemške žrtve večje nego partizanske.

"V maršalu Titu," je rekel Churchill, "so našli partizani velikega voditelja, ter sijajnega boreca za svobodo." Zatem je angleški premier govoril o Titu z največjim spoštovanjem in simpatijami. Opisal je kako je preko svojega prijatelja polkovnika Deakina stopil v neposredno zvezo s Titom, kateremu je nedavno poslal svojo fotografijo, na katero je zapisal poklonilne besede, s katerimi ga slavi, kot voditelja jugoslovanskega odpora. Pred parlamentom je Churchill svojo obljubil, da hoče z vsemi svojimi močmi pomagati zbiranju maršala Tita, kateri danes zadržuje v Jugoslaviji štiri najst nemških divizij.

V svoji borbi za osvobodjenje svoje zemlje, partizani niso mogli preprečiti trčenja z Mihajlovičevimi, kateri so imeli sporazum s sovražnikom; tej neizogibnosti je posvetil premier Churchill pred vsem svetom pozornost ter je tako javno pokazal na izdajstvo četnikov. Po tej izjavi enega najodgovornejših prvakov združenih narodov se more smatrati vprašanje Mihajloviča kot likvidirano — ta presodba z največjega mesta pomeni Mihajlovičovo končno politično smrt.

Velikega pomena je tudi to, da je Churchill v svojem govoru podčrtal dejstvo, da se v vrstah partizanov, "kateri so danes edina sila, katere se v Jugoslaviji bori proti Nemcem" nahaja veliko število Srbov. S tem je končno spodbita teza tukajšnjih Obranašev, da so partizani sami Hrvatje.

Churchill je zares govoril o kralju Petru, kateri je brez dvoma zgubil mnogo v očeh partizanov spritno vezi, ki jih njegova zamejnja vlada vzdržuje z Mihajlovičem. Poudaril je, da je sicer Angleška sama monarhistična država, toda ona ne bo vključila temu vsiljevala nobeni deželi enake forme vlade, pač pa bo tozadevno izbiro prepustila ljudstvu posameznih dežel samemu. Kot se spominjamo, je Churchill že pred enim letom v Quebecu izjavil, oziroma izrazil željo, da se jugoslovanski kralj vrne na svoj prestol, smisel njegovih sedanjih izražanj in izjav je

tembolj jase, če se vzame v poštev, da je zaključil ta del svojega govora s konstatacijo, da je srečen in zadovoljen nad dejstvom, da sta Amerika in Rusija poslali v Jugoslavijo svoje vojaške misije. V diplomatskem jeziku to znači, da za vezniki faktično priznavajo Tita za vodjo jugoslovanskega naroda ter da vzdržujejo fiktivne ali navidezne diplomatske odnose s kraljevsko vlado edino zaradi formalnosti. To je posebno razvidno iz zaključnega dela Churchillovega govora, ko pravi, da mora skrbno izbirati svoje besede zaradi zamotanosti položaja.

Besede Churchilla o Jugoslaviji so odjeknile po vsem svetu; te besede so velikega pomena, ker predstavljajo tozadevno stalnice ne samo Velike Britanije, pač pa tudi Amerike in Rusije. Morda tudi ni sa

mo slučaj, da je angleški premier takoj za podano analizo o jugoslovanskem in grškem položaju prešel na vprašanje odnosa med tremi velikimi silami. Potrdil je, da se Anglija, Amerika in Rusija docela strinjajo v svojih akcijah proti sovražniku.

Nova, prerajena Jugoslavija, katere vstaja danes iz plamenov najstrahotnejše vojne, je nerazdružljiv del jutršnjega sveta, zgrajenega na podlagi Teheranskih zaključkov. Še več, Jugoslovanski osvobodilni pokret je danes simbol edinstva zaveznikov, kateri hočejo skoraj omogočiti udejstvovanje idealov zaključkov sprejetih v Teheranu. Tito in njegovi ljudje so predhodniki velikega demokratskega preporoda Evrope in njihova vloga bode v jutršnjem svobodnem svetu vzor drugim narodom.

Zdrž. odbor južno-slovanskih Amerikancev

ČESAR CHURCHILL NI POVEDAL

Napisal Harold Laski.

(ONA) — Churchillov govor v parlamentu je bil brez dvoma velik in spreten govor politika toda upravičeno smemo reči, da je povedal mnogo manj, kot bi bili mogli pričakovati.

Nekatere pozitivne trditve so prinesle nekoliko jasnosti. Opustili smo Mihajloviča in sprejeli kot pravega zaveznika maršala Tita. Sprejeli smo rusko naziranje glede poljskih meja, akoravno gre za kompenzacijo Poljske na račun Nemčije. Navidežno smo trdno odločeni podpirati Victora Emanuela in Badoglia kot legitimno italijansko vlado —

vsekakor do takrat, ko zavzamemo Rim. V govoru je bilo tudi mnogo zaslužene hvale ruskim armadam. Churchill je našel tudi čas in mesto, da potrdi nekaj solza nad Georgom iz Grčije in Petrom iz Jugoslavije. Churchill je bil mnenja, da imata Grčija in Jugoslavija sami odločevati glede svojih kraljev in dinastij, a obenem je z vso jasnostjo povedal, da stoji sam odločno na strani monarhij.

Glede vojne same pa nam ni morda namenoma — ničesar povedal. Ničesar ni povedal o polomiji na Dodekanesu in tudi naših problemov na mostiču pri Anzio nam ni objasnili. Napovedal nam je o zromotno naraščanje zračne vojne če nastopi ugodno vreme, in izrazil je upanje, da homo uničili nemško letalsko obrambo. Odklonil je prorokovati o koncu vojne in z vso odločnostjo naznanil, da Nemčija ne sme in ne more računati na Atlantski čarter. Predaja bo torej morala biti zares brezpogojna.

Akoravno je bil govor sprejet z istim navdušenjem, s katerim pozdravljajo v Ameriki obdobjstvo v Carnegie Hall nastop velikih virtuofov, je ta govor miselno vendar bližji državnikom 18. stoletja, kot onim našega 20. stoletja.

Ničesar ni v tem govoru, kar bi moglo podpreti Nemce, da bi obrnili hrbet nacizmu in prevrnili Hitlerja. Churchill tudi ni povedal, kaj naj po njegovem mnenju zmaga postane, kadar bo dobljena. Dočim je popolnoma upravičen zahtevati od vseh, da pomagajo dobiti zmago, ki mora biti izmed vsega — v Evropi in Aziji — je vprašanje, kako bo ta zmaga izkoriščena, stvar, ki nikakor ni tako postranskega pomena, kot Churchill morda misli. To vprašanje je odločilno važno za to, kako bo živela naslednja generacija. Bolj kot kdorkoli je Churchill v stanu, da bo značaj tega mira odločal o tem, kaj bodo oni, ki so danes še otroci, zrasli v dobo mira in varnosti, ali ne.

Kljub temu pa noče postaviti svojega mišljenja na to podlago. Churchillova Brita-

nija je Velika Britanija največjih starih tradicij imperija. Povsem očitno on še ni spoznal, da je velikanova revolucija od leta 1914 sem spreminila vsa naša osnovna načela in temelje našega življenja. On menda tudi ne razume ruske revolucije, ki je v svetovni zgodovini ravno tako ogromen dogodek kot je bila zmaga kristjanske vere ali pa reformacije.

Poraz Nemčije in Japonske je neobhodno potreben predpogoj za bodočnost civiliziranega človeštva. To je Churchill razumel. Njegova ideja civilizacije in civiliziranega življenja pa pripada dobam, ki so izginile ne časa, ki se zdaj porajajo in silijo na dan. Noben sijaj njegovega govora nam ne more nadomestiti tega, kar manjka v njegovih besedah.

NAŠI ZASTOPNIKI

- California:**
San Francisco, Jacob Laushin*
- Colorado:**
Pueblo, Peter Culig
Walsenburg, M. J. Bajuk*
- Indiana:**
Indianapolis, Fr. Markich
- Illinois:**
Chicago, Joseph Bevilic
Chicago, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelch
Mascoutah, Martin Dubane
North Chicago in Waukegan, Math Warssek
- Michigan:**
Detroit, L. Plankar*
- Minnesota:**
Chisholm, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peshel
John Terau, Ely, Minn.
Ereleth, Louis Gouze
Gilbert, Louis Vessel
- Montana:**
Roundup, M. M. Panian
- Nebraska:**
Omaha, P. Broderick
- New York:**
Gowanda, Karl Strulsh*
- Little Falls, Frank Masie***
Worcester, Peter Rode*
- Ohio:**
Barberton, Frank Troha*
Cleveland, Anton Bohak, Charles Karlinger*, Jacob Resnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumše
Youngstown, Anton Kikelj
- Oregon:**
Oregon City, J. Kobla*
- Pennsylvania:**
Bessener, John Jevnikar
Conemaugh, J. Brezovc*
Coverdale in okolicah, Jos. Paternel
Export, Louis Sujanec*
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamth*, Frank Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Joseph Kerh
Imperial, Vance Pulech
Johnstown, John Polants*
Krayn, Ant. Tawelj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Zust*
Pittsburgh in okolicah, Phillip Progar
Sturgeon, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer
West Newton, Joseph Jovan
- Wisconsin:**
Milwaukee, West Allis, Frank Skok*
Sheboygan, Anton Kolar
- Wyoming:**
Rock Springs, Louis Tagchar*
Diamondville, Joe Releth
- (Zastopniki, ki imajo poleg imena *, so upravičeni obiskati tudi druge naselbine v njih okraju, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.)
- Vsak zastopnik mora potrditi za svojo, katere je prejel. Zastopnika topla priporočamo. — Uprava "Glas Naroda"

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Krasna

PISMO SLOVENSKEGA IZGNANCA

(Nadaljevanje in konec.)

"In od tega časa se nisimo več videli. En mesec zatem pa so fašisti ukanihi ta zakon za družinske očete (samo za Slovence) in R. je moral vnovič se posloviti od svoje družine. A mene in T. so med tem časom že odpeljali v Sicilijo.

"Kam so nato odvedli R. ni mi točno znano, a zdi se mi, da v Sardinijo, kot mojega brata Pa.

"Vaša sestra J., kolikor jaz vem, se ni imela slabo, ter je živela v svoji lastni hiši. Mož je bil v Franciji in zdi se mi, da je zadnje čase prišel domov. Imajo enega fanta in ko sem bil jaz še doma je bil še bolj mlad, a zdaj pa je skoro gotovo moral tudi on na slično pot, kot ostali.

"Žal mi je, da Vam ne morem pisati kje je R., upam, da je na tem stalšču kot jaz. Bodo pa prepričani, da je vsaj živ ostal, ker v Sardiniji ni bilo bojov.

"Opisal Vam bodem na kratko še našo družino. Mesec prej, ko sem prišel v roke Amerikanem, sem dobil pismo in novice, da je moja ljuba mama zadrt mrtvoud; pozneje so pisali, da je boljša, če ni bila samo tolažba. Danes nič več ne upam, da še živi.

"Brat F. je bil v Mariboru, kjer je imel državno službo na železnici. Imel je lepo novo hišo in velik vrt, a ko so prišli Nemci v Maribor, so odpeljali njegovo družino v Srbijo, na Kosovo polje kot izgnance, kot tudi veliko veliko drugih slovenskih družin. S seboj ni smel nesti ničesar razen najpotrebnejše za na pot. Žena in naša hčerka 19 let stara sta šle z njim. Odpeljani so bili v živinskih vagonih. Trpljenje je nepopisno. Kakor smo izvedeli od druge njegove 18 let stare hčerke, ki je pobegnila v Nemčijo, da je niso odpeljali v internacijo v Nemčijo, ker je bila članica protinemškega društva, je prišla k nam v naše kraje, toda sedaj je obsojena na smrt v nemških krempljih.

"Kasneje smo dobili sporočilo, da je brat F. z družino v Sarajevu. M. ima tri fante in je vdova. Dva sta vojaka in danes gotovo v nemških krempljih.

"F. je najbolj srečna, ker je v samostanu. Ko je bilo najhujše je bila v Skopju v Sebi in je komaj za las ušla smrti, potem je bila v Belgradu in v Ljubljani.

"Pa je poročen in ima pet otrok, hišo in posestvo. Ali moral je isto pot kot Vaš R. Zadnje čase je bil v Sardiniji. Upam, da je živ ostal. V. je služila dalj časa v Rimu in se je vrnila tekoni sedanje vojne vihere domov. Zadnje, kar sem slišal o njej je bilo, da je v bolnišnici, z zlomljeno roko.

"A. je bil interniran že lani v septembru. V Potenci sva bila skupaj — potem so naju za kazen ločili, ker sva bila antifašistična. Njega so poslali v

Aquino, mene pa na mali otok Favignana blizu Trapani. Ta otokček ni zaznamovan na vsaki zemljevidu. To je bilo v maren lani.

"T., če je še živ, je gotovo v Nemčiji. Moj brat R. je bil vojak šest let, pa ne prostovoljec. Nazadnje sem ga videl v Bresci blizu Milana. On je zraku v Sardinijo, kot mojega brata Pa.

"Jaz sem se naselil v Idrizi, kjer sem se tudi poročil in imam hčerko in sina. Od doma sem bil od decembra 1942. Pisal Vam bom še eno podrobno pismo o delu fašizma in nacizma po naših krajih ter po Vam znanih naših vaseh in o trpljenju našega ljudstva.

"Vprašate me, če kaj potrebujem? Bojina se Vas nadlegovati v tem oziru, ker zadovoljen sem se, da sem Vas dobil. Vaš obisk bi mi bil v največjo tolažbo in duhovno pokrepitev — druga potreba bi bila ako Vam je mogoče mi preskrbeti kaj za čitati. Kadim zelo malo in se to iz dolgega časa. Oprostite slabi pisavi, ker iz prestanega trpljenja tekoni zadnjih dveh let sem postal tudi jaz malo nervozen.

"Končam in Vas še enkrat prav lepo pozdravim, tudi Vašega cenjenega soproga. B. F."

Pismo primorskega interniranca, ki se nahaja sedaj v taborišču v Zdr. državi, je značilno iz več razlogov. Potrjuje predvsem vesti o velikem praznjanju našega ljudstva po Italijanih in Nemcih in obenem dokazuje, da naša mladina v Primorju vzlie hudeemu pritisku in nasilju fašistov v smrti postala italijanska, kot je bila Italija želela. Vsi znajo slovenski in še lepo pišejo, da je potreben prav kak mal popravek tu in tam. Dozdaj sem prejel že več pisem od naših interniranih fantov iz Primorja in vsi znajo lepo pisati slovensko.

Vsi oni med nami, ki so upali, da je vse kar slišimo in čitamo o strahotah, katerim je bil podvržen naš človek v domovini, ne, le malo preveč nategnjena propaganda, lahko razvidijo iz tega pisma, da se nam je skoraj bati dneva, ko bodo priče prebivalci vesti iz domovine redno.

Marsikdo med nami bo tedaj bolesto zajokal in prišel prav razumevati to, kar vedno pišejo ti fantje, ki so tu, namreč: da jih neprestano muči strašna skrb za domače, tako, da so od tega kar živčni.

ZA
SKLEPNIH MIŠICAH

DOBITE
DOBITE

PAIN-EXPELLER

Od leta 1867...

Zanesljiv liniment za družino

NOVO ZALOGO PRIČAKUJEMO SREDI MARCA

NOVA IZDAJA

Hammondov SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsakega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti našim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

(Resnična zgodba)

In on te risbo ni bil napravil. A kdo mu bo verjel? Ede na kreda v njegovi roki je bila za gospo Mazimovo dovolj svetli dokaz. Zdelj mora najti tistega, ki je bil res napravil risbo. To je bilo jasno: tisti, ki je bil napravil risbo, je bil zavrgel kredo. Vinko je je našel in to je bilo za nj pogubno. Glazen smeh ga zdrami iz bo

“Tak ti si tisti nepridiprav! Saj to bi si bila lahko takoj mislila!” je zaypila.

Potem se je še enkrat obrnila h Kastelčevim in rekla:

Artistka Helen Bryantova iz New Yorka se je poročila s Johnom McCortom. Po poročnem izletu sta se mlada poro-

“Jaz sem to storila, hotela pa sem umri dati malo kejkijo. Postavil se je v brani in tedaj sem izgubila pamet, od besa. Kaj se je potem zgodilo ne vem več. Videla sem nesrečnika še, je potem, ko je ležal na tleh in mislila sem, da bom od bolečine umrla.”

Pa ni umrla in tudi ni umrl njen mož. Vse se je dobro izteklo, pa mlada žena je morala presedeti par medenih tednov v ječi.

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

216 West 15th Street New York 11, N. Y.

Prepričajte se!

bno, umetno in strojno ključav-
ničarstvo ter želenolivarstvo.

POD SVOBODNIM SONCEM

ROMAN — Spisal: F. S. FINŽGAR.

134

Oba konja sta se vzpela, kakor bi plemenita žrebeca spoznala, da se pomerita največja junaka. Zazvenelo je, zaškrtalo in se zablistalo. Dve glavi sta bili zaviti v bliskovite kače trepetajočih krogov, ki so jih pisale grozeče konice nad borce. Znoj se je pocedil obema po licih. Tunjuš je spoznal, da mu gre v tem trenutku za življenje. Hipoma je izpustil konju brzde, sredi najgoršega boja je segla levica po suho, da bi jo zapehnil v Iztoka.

Tedaj pa je zakričal Rado:
"Pusti ga! Pes!"

Brez meča se je pognal s konjem v Tunjuša, ga zgrabil v rokami v bok in dvojce trupel se je zvalilo iz sedel na travo. Dvojce konj je brez jezdecov zakopitljalo v stepe. Kakor klesče je tiščal Rado Tunjuša, ki se je preklebal vznak. V Radovi roki se je posvetil kratak nož, iz Humovega vratu je brizgnil vroč črn curk.

Na bojišču so očičali vsi Huni in petnajst Sovenov, dasi so bili vsi zavarovani s šlemi in oklepi. S spoštovanjem je ponavljal Iztok, hoče med trupli.
"Morana, kako vrli junaki!"

DVA IN DVAJSETO POGlavJE.

Ko so se Sloveni odpočili od vročega boja in darovali Perunu skromne obete, je velel Iztok, naj pobere mrtvecem vse orožje, polove konje, trupla pa zakopljejo, da jih ne oskrunijo urhojede. Zakaj bili so preveliki junaki, da bi smele kosti počivati razmetane po stepi.

Rado je poiskal Tunjuševo truplo. Obstal je pri njem in se zagledal v široko, v smrtne boju z grenkobo napolnjeno lice. Divjega sina prirode je obšla gorka slast, ko je gledal truplo njega, ki mu je ugabil izvoljeno, od sreča ljubljeno. Segel je po Humovi čapki, po rdečem plašču in mu ga strgal z ramen, da se je prepral dragoceni škrlat. Rado se je pa cel celotno razdejano ofleke tistega, katerega je črtil z večnim črtom še mrtvega. Trgaje obzaponela mu je snel oklep od konjskega roga, ki je bil posejan na prsih in na zaponah z rubini in smaragdi.

Ko ga je potegnil Tunjuš z života, je padel od prsi kos zvitega pergamenta. Rado je pobral pisanje, raznotal in gledal neuk brezmiselnost na črke.

"Morda je važno pismo," je preudaril in ga takoj nesel iztoka.

Ko je v Bizancu izsolani Svarunič pogledal pergament, je vzdiknil.

"Na bogove, od samega Uprave! Iz carske pisarne."

Oči so mu razburjene begale po vrstah, jeza in veselje sta se kresali v njih.

"Maščevanje usode!" je izpregovoril važno, ko je prečital do konca. Krog njega so se zbrali vojaki in strmeli, kaj bi bilo v pismu.

"Tunjuš in Uprava sta kopala jamo Slovenom, ali sedaj padeta sanna vanjo. Tunjuš je že na dnu, za njim pride Uprava! To pismo je dar sprave med Anti in Sloveni." Vse se je zavzelo. Radovedna napetost med vojaki je rasla. Zgrnili so se tesneje k Iztoku in poslušali ko jim je tolčil carski pergament.

"Možje, borili se za maščevanje bratov in očetov, ali se pomnite, kaj sem vam govoril pred vojsko z Anti? Kdo je bil glavni izdajalec? Morda Volk? Morda Viljenec?"

"Tunjuš" je votlo zamrmralo med poslušalci.

"Tunjuš, pesjan! Pravdo govorite! On je prečel bratovsko kri, on je podpiral ogenj zavisti, on zasadi kol in zabil plot med Ante in Slovene. Danes je žel, kar je sejal. Nam pa je dala usoda v roke ključ, s katerim odpremo zopet sreča bratov Antov."

Vojaki so se začudili. Pod nebo se je razlegel vzklík radosti. Iztok je dvignil pergament.

"Poglejte, to pismo izdajstva se je gredo na izdajaliskem svetu, toda srce je omrznilo in otopena je puščica, ki jo je posočil v zavist in prelest ter naperil v narod Slovenov. Carška pisarna sporoča v pismu vsem trdnjavam po Meziji, Traciji in Iliriji, naj Tunjuša sprejmo, če pride, kot zaveznika Bizanca, naj ga varujejo kot vrliga državljana. Zakaj on je razdvojil barbare, Ante in Slovene, on je vodil starešine Antov v Turris, da se zavežejo z njimi zoper Slovene in Varhune. Njegovo delo je, da je varna meja na severu ob času, ko se bije boj za Italijo."

Truma se je začudila.

"V Turris da so dospeli Anti? Pogibel proti gradišču. Če srečajo Slovene, ki se vračajo s plenom? Morana! Naprej, na pomoč!"

Iztok je zvil pergament. Takoj so zajezdili na planjave in se napotili čez Donavo proti Turrisu.

Dasi bi bili zlahka dosegli še tisti večer napol razdejano mesto, si je Iztok premislil. Vojaki so bili izmučeni, konji spehani. Če pridejo do Antov na noč, jih ti lahko napadejo in premagajo. Sutil je, da mora biti za brdom in lesom, ki se je vlekel vzporedno z Donavo proti Aluti, cela vojska Antov. Zakaj sicer bi se ne bili drznili priti pred vhod do gradišča Slovenov.

Zato se je utaboril v kuni na južni strani brd in čakal noči. Pet najzanesljivejših volonov pa je odposlal ponoči preko gozda v Turris, da poizvedo za moč Antov.

Ko se je razgrnila noč nad pokrajino, noč brez mesečine, pa bogata za čudo nizkih in svetlih zvezd, je ležal Iztok vznak na mahu; pod glavo si je dejal ščit, čez prsi, opasane s trdim jeklom težki meč. Odkar se je vozil z Ireno od Epafroditove vile po Propotidi, se mu ni zdela še nobena noč tako lepa, nikdar se mu niso približale zvezde tako nizko, nikoli mu niso bile prsi tako pretesne kakor ta večer. Ves ogenj strastno ljubečega srca se je razgorel po žilah.

(Nadaljevanje prihodnjič)

KAKŠNA NAJ BO JUGOSLAVIJA

Piše Matija Corel, Brooklyn, N. Y.

(Nadaljevanje)

Dobro — se oglasi vrana, ki je predsedovala. Ta zadeva se bode pozneje uredila. Danes ko smo se zbrali, da se znebimo te vranje nagibnosti in da postanemo več vredna bitja, si moramo v prvi vrsti ustvariti ustavo; zmeniti se moramo, ali bomo imele kralja ali predsednika; in potem si moramo dati tudi drugo ime. Od danes za naprej se ne bomo več imenovali vrane, za to prosim za predlog, kaj naj bode naše novo ime!

Pa se oglasi črna vrana. Ako je naša vranja lastnost že tako daleč izboljšana, da se lahko prekrstimo, potem moje mnenje bi bilo, da postanemo ljudje.

Ljudje! — je zagrmelo vse naokrog, da se je razlegalo po dolini Jugoslavije — Potem pa bomo slabše, kot smo bile vrane. Poglejte jih, vsaj ima jo slabše lastnosti, kot pa me vrane. Nevoščjivi so požrešni in nenasitni. Pošteno smo živeli, pa prišli so ljudje, gorši od vraga! Spodili so nas in vse so nam pobrali! Tega ne bi storile niti naše bele vrane.

Veste kaj — se oglasi modra vrana — ljudje so res kakor vrane. Eni so malo boljši, drugi so pa slabši kot vrane. Dasi naši vranji glasovi niso najljepši, ampak vendar stanovitni so. Ljudje pa brbljajo in meljejo prazne besede, da so naši vranji glasovi kakor nebeško zvonjenje proti njihovi.

Hej, — se oglasi eno izmed vran. — Kaj mislite, da smo prišle sem da bomo o ljudje debatirale? Pustite ljudi pri miru, kajti ako se podaste z njimi v debato, potem ne bode ne konca ne kraja. Prišle smo sem, da si damo novo ime in si izberemo novo ustavo. Jaz bi predlagala, da se od danes naprej imenujemo partizanke.

Partizanke? Kaj pa to pomeni — se oglasi ena izmed vran.

Partizanka pomeni družica, prijateljica ali tovarišica. Veste da imamo vse eno in isto nalogo. Skupaj smo lačne, ali pa site, skupaj se borimo in skupaj umiramo za to našo vranjo domovino; zato jaz mislim, da je to za nas najlepše ime.

Pravo — so ji potrdile vse vrane. Ta je pa še pametnejša. Ko smo bile vrane, smo bile vse enake in ko bomo partizanke, pa bomo zopet vse enake. Borimo se za svobodo, za pravico in čast domovine. Živele partizanke!

To smo si dobro izmislile! Lepo ime. Vrane smo se spreminile v partizanke in od danes naprej več nismo vrane. Partizanka bo naše ime — je ponovila predsedujoča vrana — zdaj pa imamo drugo nalogo. Kdo bi bil naš vodja? Ali bomo imele kralja?

Ne! — je zadonelo enoglasno. Kralja pa ne. Kralj nas je zapustil. Kralj naj ostane tam, kjer je. Predsednico si bomo izvolili iz naše srede.

In kralju je prišlo na usesa, da ga mislijo vrane izpodrinili. Pa je napisal protest, da je to njegova dedna pravica. In partizani so mu odgovorili. Mi ne poznamo dedščine! Dedščina je naše junaštvo. Pa me vendar vzemite v svojo sredo! Jaz in moji ministri smo se spremenili. Ko pridemo nazaj, drugi ljudje bomo v vaši korist vam bomo služili in gladili vaše lepo perje.

Pa vse vrane so se zasmejale. Kaj misli? Vsaj mi nismo več vrane! Kralj je dober za šport pa za vrane. Pa mi nismo več vrane. Mi nočemo kralja! Mi nočemo lutke, ki se drugi ž njo igrajo. Mi hočemo

Simić . . .

Naučjevanje s I. strani.

Obsodbo ambasadorja Simića, naslovljeno Mihajloviću, ki je vojni minister jugoslovanske zamejne vlade in poveljuje nekaterim četam na jugoslovanskem ozemlju, je objavil radio "Svobodna Jugoslavija", ki je poudaril, da je bila izgovorjena na nekem javnem shodu. Podrobnejših podatkov o tem govoru še ni.

Simić je prvi visok jugoslovanski diplomat, ki zapuša vladno predsednika Božidarja Purića. Njegov korak je sledil neposredno za govorom, v katerem je drug srbski prvak, general Dušan Simović, z veliko silo pozivljaj narod, da podpira vladno partizanov maršala Tita.

Mihajlovićeva stvar je dobila drug, tudi jako hud udarec z izjavo prime ministra Churchillja v angleškem parlamentu, da je jugoslovanski vojni minister mešetariš s silami osi.

PREJ HERTA. ZDAJ HERIBERT.

Neko 16 letno dekle iz vzhoda nega Harza, se je obrnilo do nekega zdravnika, ker je čutilo, da z njo nekaj ni v redu. Zdravnik jo je poslal takoj na žensko kliniko, kjer so z njenim pristankom izvršili operacijo, ki jo je spremenilo v mladega moškega. Prejšnja Herta se je prekrstila v Heriberta. Posledice te spremembe spola je bilo mnogo tekanja sem in tja, ker je bilo treba spremeniti številne listine in zaviške v registrih, ki so se glasili na prejšnje ime in spol.

ANEKDOTA

Dante nikakor ni plaval vedno v višjih sferah, temveč je bil posvetnega značaja, nego si običajno mislimo. Jedel in pil ni nič manj nego njegovi sodobniki in šli so se z njim na boj ali manj grob način, kakor je bila v tedanjih časih navada. Nekega dne ga je Cane della Scala povabil na gostijo. Dobil je častno mesto med očetom in sinom. Cane pomeni po naše psa. Takrat je bila navada, da so kosti pečenke in rib metali preprosto pod mizo. Gostitelj in njegov sin sta si na skrivaj privoščila šalo, da sta vse kosti porinila pod Dantego prostor. Ko so vstali od mize, so vsi z začudenjem opazili velik kup kosti na tem mestu, pa so pesniku čestitali k njegovemu izvrstnemu teku.

"Ah, kaj bi to," je rekel Dante, ko je bil vrgel bežen pogled na kup, "to ni še nič v primeru s tem, kar sta zmogla moja sosedla. Jaz sem pustil vsaj kosti, ona dva Cane pa sta tudi kosti požrla, tako da ni pod njunima prostoroma ostalo ničesar!"

KNJIGA, KI STE JO VEDNO ŽELELI

The New Modern Encyclopedia

V ANGLEŠČINI

22,000 Razlag . . . 1,100 Slik

Najnovejša svetovna Encyklopedia, v kateri more vsakdo kakoršnegakoli poklica najti razlage vsake besede spadajoče v njegovo stroko.

Cena sedaj \$4.-

(Poština in zavarovalnina plačana.)

Knjiga vsebuje 1176 strani in je okusno v platno vezana. — Skoro neverjetno je, da je mogoče tako najpopolnejšo knjigo dobiti za tako zmerno ceno.

Knjigarna Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

TO KNJIGO BI MORAL IMETI TUDI VSAK DIJAK NA RAZPOLAGO

TA MESEC je posvečen Rdečemu Križu

Rdeči križ Vam posveti VSAK mesec!

Leta 1942 je Rdeči Križ nabral za Vojsko in Mornarico 1,250,000 darov krvi. Danes je plazma pa tako potrebna da bo treba 1944 leta nabrati 5,000,000 krvnih darov. Za vzdrževanje takih središč je potreben denar in krvni darovi. Dajte svoj del!

Razprodaja KNJIG

po 50 centov komad.

IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA

1 Domače živali
Spisal Damir Feigel	22 Slovenske balade in romance
Uredil C. Golar
2 Kreutzerjeva sonata
Spisal L. N. Tolstoj	23 Zbrani spisi za mladino
Spisal Engelbert Gangl
3 Sto ugank
Spisal Oton Zupančič	24 Andersonove pripovedke za mladino
Priredila Uta
6 Preganjanje indijanskih m'sijonarjev
Spisal Josip Spilman	25 Poletno klasje
Izbrane pesmi — Spisal C. Golar
8 Pravljice
Zapisal H. Majar	26 Denar
Dr. Karl Englis — Poslovenil Dr. Albin Ogris
9 Popotniki
Spisal Milan Puzelj	I G R E
10 Dedek je pravil
Spisal Julij Slapšak	28 Magda
(Igra) — Alojzij Remec
11 Korejska brata
Spisal Jos. Spilman	29 Peterčkove poslednje sanje
(Igra) — Pavel Golin
12 Frank Baron Trenk
Po raznih virih napisal Gjuro Pandurič	30 Potopljeni zvon
(Igra) — Gerhart Hauptmann
13 Pariški zlatar
Poslovenil Silvester K.	31 Revizor
(Igra) — Nikolaj Vasiljevič
14 Pravljice in pripovedke za mladino
Spisal Silvester Košutnik	32 Spodobni ljudje
(Igra) — L. Lipovec
15 Suneški invalid
Spisal Silvester Košutnik	33 Črne maske
(Igra) — L. Andrejev
16 Spisi Kristofa Smida
Poslovenil P. F. Hrovat	34 Antingone
(Igra) — Poslovenil C. Golar
17 Vojnimir ali poganstvo in krst
Spisal Josip Ogrinec	35 Pol ltra Vipavca
(Igra) — Damir Feigel
18 Mladim srcem
Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Ksaver Meško	36 Sveti Just
(Igra) — Spisal dr. F. Petronio
19 Tokraj in onkraj Sotle
Spisal Fridolin Zolna	37 Fabiola in Neža
(Igra) — Poslovenil J. Podbevšek
	38 Tončkove sanje na Miklavžev večer
(Igra) — J. Erbežnik in F. Roje

Ker je zaloga teh knjig zelo omejena, je pri naročilu priporočljivo omeniti več zbirki, da nam bo na ta način mogoče vsakega zadovoljiti.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.